

FOIĂ ENCICLOPEDICĂ LITERARĂ, *** APARE IN FIECARE LUNĂ DE DOUE-ORI

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria 12 coróne
Pentru România și străinătate . . . 17 franci

PROPRIETAR ȘI REDACTOR:

IOAN BACIU
preot.

Prețul inserțiunilor:

Pentru publicațiunile de 3 or ce conțin cam 150 cuvinte 6 cor.: 200 cuvinte 8 cor. și mai sus 10 coróne

Madame Tallien.

— Tip de femeia din marea revoluțiune, de Dr. Alb. Wittstok. —

Pre timpul domniei teroriste a regelui Robespierre, cum îl numește Pitt, când lumea vedu spectacole ca și cari mai grozave nu putură fi nici sub imperatul Nero, o femeia trimise pumnalul ei unui bărbat, pre care îl iubea. Acest pumnal omori tirania roșia. Femeia se cheama Teresia Cabarrus, iar bărbatul Tallien.

Tallien este una dintre celea puțin cunoscute personalități a revoluției, este însă o figură măreață. Nu trebuie uitat, că el, fără trecut, fără legături, fără prietini, singur prin curajul și puterea oratoriei sale a ajuns se presideze Conventul, la etatea de 25 ani.

„Sângele lui Danton te va înaduși!” duse Tallien, către Robespierre, la 9 Thermidor. Și în ziua următoare cădu capu lui Robespierre. Revoluția dărîmase Bastila, înălțase înse gilotina în locul ei. La 11 Thermidor odichni gilotina. Frânta cea republicană respiră din nou strigând în lumea largă cuvântul: Libertate! Inse cine scie, ce var fi adus ziua de 10 Thermidor, dacă Tallien întrarmat cu lacrimile Teresiei sale, nu ar fi rupt vélul; Madame Tallien a fost aceea, care a stavilit revoluția în orgia ei. De acea i-au dat numele de „Notre Dame de Thermidor.”

Teresia Cabarrus era o spaniolă; ea crescuse în Madrid, în casa avutului conte de Cabarrus. Tatăl ei, un bărbat serios și

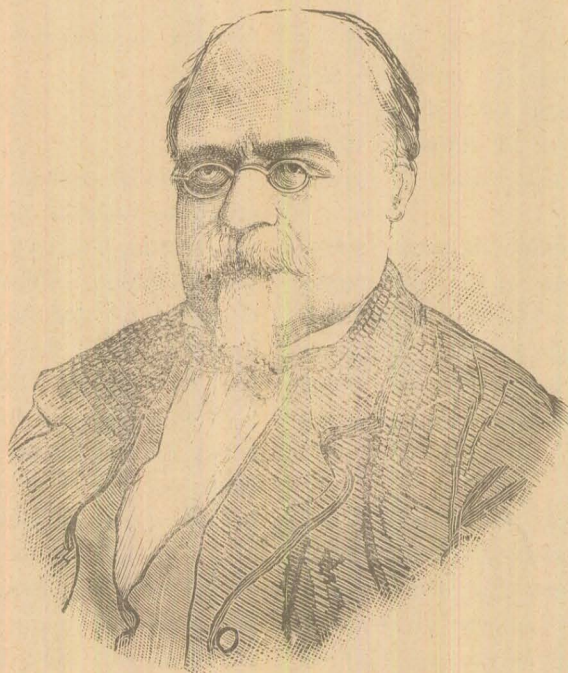
plin de spirit, a dat copiilor săi o creștere severă fiind de părere că numai astfel e posibilă o adevărată formare de caracter. Teresia vorbea fluent trei limbi: cea spaniolă, franceză și italiană, și pricepea în câțva și cea latină. Frumse, a ei trupească se arată

încă foarte de timpuriu. Contele de Cabarrus o aduse dinpreună cu frații ei la Paris, spre ai da o creștere desevărsită. Tineră copila își luă cu multă părere de rău rămas bun dela Madrid și dela castelul Caravachel, astăzi proprietatea contesei de Montijo. Teresia sosi la Paris în tota strălucirea tinereții sale spaniole, ea unise frumșețai trupiască cu cea a spiritului ei. Copii remaseră dimpreuna cu crescătorul lor, un abate, la dómna de Roisgelouz, până în anul următor, când contele veni la Paris și își cumpără o casă proprie.

În convenirile de erna, avea intrare în casa dómnei de Boisgelouz, marchisul de Fantenay, un Don Ioan bătrân, și mai înainte fost senator al orașului Bordeaux. Când dădu cu ochii de tineră copila el se simți atras de dinsa întrun chip pătimaș și-i descoperi iubirea sa. Teresia cea de șases-

prezece ani îi oferi mână și căsătoria se încheiă. În castelul de Fontenay se aranjară sərbări, despre cari vorbea întreg Parisul.

Marchisa de Fontenay primea în salónele ei cea mai aleasă societate, lumea dela curte și persoanele celea mai pline de spirit:

Michael Kogălnicean.

membrii familiei Montmorency, La Rochefaucauld, Lafayette, Lameth, Chamfort și alții. Norii înse întunecau deja orisonul și astrologii politici profetisau furtuna. Era lipsă de opintiri mari spre a sufoca în dicționarul poporului cuvinte ca: fomete, sclavagiu, superstițiune. Omenii visau de libertatea conștiinței și de libertatea politică, nutrind credința deșartă de a le da poporului pre amândouă și pe deasupra încă și pâine. Marchisa de Fontenay, cu spiritul ei vioiu se lasă într-un chip deosibit legănată de aceste visuri. Caracterul ei cavaleresc era încântat de gândul unei reînnoiri a lumii îmbătrânite. Ea presimțea orecum că într-o zi numele ei va străluci. În saloanele ei nu aveau loc numai jocuri, danțuri și cântări, ci se vorbea despre popor, cu adevărată frățietate.

Cine va fi cândva în stare se enemure toate cauzele revoluțiunii franceze? Pote că i s'ar fi putut designa o altă dezvoltare, mai puțin sângerosă. Nedreptate i se face înse lui Ludovic al XVI-lea când îl presintă ca pre un rege, care neputând încunajura primejdia, nu a fost nici apt spre a o prevedea: ori și care alt monarch, ar' fi fost sigur de ea, până la un anumit grad. Forța revoluției zăcea tocmai în fapte însăși și în idei. Regele era slab fiindcă societatea în fruntea careia se afla, era plină de slăbiciuni.

Totul fu distrus, totul trebuia reedificat din nou. Inceputul s'a făcut punându-se drept temelie, declararea drepturilor naturale. Se decretează libera profesare de credință, și libertatea presei triumfează. Constituția marginesce drepturile prerogativei regesci. Opera minții și a filosofiei continuă. Statul se desface de biserică. Adunarea legislativă redă protestanților bunurile antecesorilor lor, emigrații pre timpul desființării edictului de Nantes. Fie care cult e recunoscut prin lege. Statul vrea să pună clerul sub constituția burghesă, se nase înse noue turburări.

Pre timpul acesta dădu marchisul de Fontenay deputaților o soarea, în castelul său. Mirabeau veni cu Chamfort: furtuna și fulgerul, cuvântul și peana, oratoria și spiritul, un contrast inseparabil. Intre cei prezenți mai era Bergniand, Barnave, Robespierre, și Camil Desmoulin.

Și fiindcă Jean Inqves Rousseau era tocmai foarte la modă, această sêrbare din castelul de Fontenay avu loc în natura liberă. În parc cânta o orchestră și copile tinere îmbracate în alb, așteptau pre oșpeții din Paris, la intrare, cu buchete de flori: Nu a lipsit nici chiar Florian, cel care cunoșce încă jocurile pastoresci din Trianon.

Oșpeții luară dineul în parc sub bătrânii castaui, stând cu picioarele prin iarbă ca în Arcadia, și inundați de parfumul florilor. Marchisa însăși mai târziu ca „prințiasă de Chimay” descrie aceasta sêrbare în epistolele sale. Dineul fu deodată întrerupt de o volbură puternică, care ridică sus în aer masa și peruca lui Robespierre.

Deși își invitase marchisa frumoșele prietene la masă, totuși ea fu zeita sêrbării. Sa beut pentru frumșeta ei și s'au improvisat versuri despre ochii ei spanioli și despre spiritul ei francez.

Curund după aceea străbătu prin întreaga Franță, strigătul: Mirabiau e mort! Cu toate partidele avea legături acest orator vestit, care resărise din creeri revoluției, asemenea zeiței înțeleptuini din capul lui Iupiter.

Și acum apăru Tallien pe scenă.

Tallien, care a fost prietinel și dușmanul lui Napoleon, s'a născut ca și Bonaparte în anul 1769, și muri aproape pe același timp cu el. Tallien trăi așadar numai cinci-zece de ani, dar câte veacuri în acest jumătate de veac! El cunoscuse pe Ludovic al XVI-lea, revoluția, terorismul, directoriul, consulatul, imperiul, pe Ludovic XVIII-lea, cea o sută de zile, și resăurațiunea.

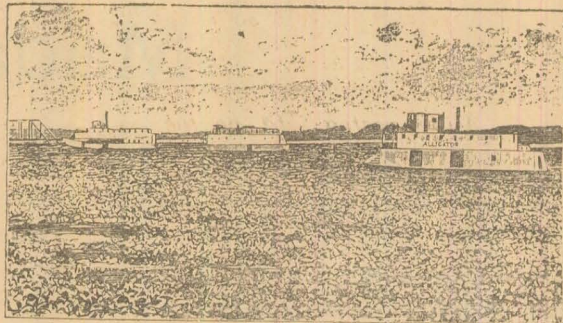
Tallien se trăgea din părinți seraci: tutorul său, marchisul de Bercy, îl trimise într-un colegiu: Tallien înse, care era deja revoluționar, fugi de aici, în etate abia de cinci-spre-zece ani. Apoi intră ca scriitor în biroul unui procurator, și pre lângă aceea continuă se învețe limba latină și greacă. Dar schimbăciosul băiat nu stătu mult nici aici, el voia să-și valorizeze cunoștințele sale, și

se mai învețe ceva nou, și astfel se hotări se să facă culegător-tipograf. Tipografia este de fapt una dintre celea mai bune școli a omenirii: Acolo merge, și de acolo easă totă inteligența. Gutenberg a zis: Să fie lumină! și s'a făcut lumină.

Cu totă dragostea sa de cărți însă, Tallien nu a stat nici aici așa mult; el se întorse earăș la birou. Ca scriitor făcu tinerele om cunoscințe foarte profitabile, cum a fost cea a vestitului avocat Danton. Mai târziu ajunse a fi secretariului Lameth și a deputatului Broustaret, după cea corector la *moniteur*. El era acum un bărbat tinere de 20 ani, mare, frumos crescut, care esercia o iresistibilă atracțiune, pre lângă cea de un caracter energic, cu aspirațiuni înalte, și care nu se descurăgia prin nimic.

Tallien își vedu pentru prima oră, pe fitorea lui soția, pre o mântuise pentru el și pentru ea, într-o societate, la pictoreasa, madame le Brun. Dómna de Fontenay se lasă se o zugrăvească, dómnele înse nu allară chipul destul de frumos. Madame le Brun se întorse atunci spre grupa de bărbați, din întâmplare spre Tallien, cerând părerea acestora. „Așteptați un moment,” zise Tallien luând potretul și comparând fiecare trăsătură cu originalul. Când se uită el acum în ochii tinerei femei, marchiza recunoscuse pentru prima dată, că bărbatul ei este deja bătrân. Pre lângă cea Tallien își dădu o părere așa de amănunțită corectă asupra potretului, încât totii trebuiră să-i admire cunoștințele în arta picturii. Tinerele bărbat se închină ușor, și se întorce la grupa de domni.

Nu i se pare omului că cetesce o pagină dintr-un roman, când aude despre prima întâlnire a Teresiei Cabarrus cu Tallien? Dar un roman este întreaga viața acestei femei.

Oprirea navigațiunii pe canalul Spandau de cotropitorea *Elodea canadensis*.

Tallien revădu pe marchiza de Fontenay, pre când era secretar la Lameth. Contesa Lameth și dómna de Fontenay ședeau pre balcon. Tallien veni, căutând pre domnul său, și avea epistolele în mână. „Alesandru nu e aici, dar adă numai încóce, cea ce ai adus,” zise contesa. Apoi îl ruga pe Tallien, să le taie un buchetaș micuț de rose albe de pre un rosar ce se afla ca la doi pași sub balcon. Tallien alergă și aduse contesei cea ce dorise. „Nu ai înțales, că nu sunt pentru mine?” întrebă ea. El oferi acum rosele dómnei de Fontenay. Întimplarea aduse că o roză cădu jos. Tallien o ridică repede, și lucru firesc că nu o mai inapoiă. Apoi se închină și se întorse, grăbit în cabinetul său.

Din tipograf se făcu cu încetul un scriitor. Tallien luă peana de jurnalist în mână, după cum iai o sabiă. El întemeiă „*Journal des Sans-culottes*” din care se naseu „*Ami des citoyens*,” care se schimbă mai târziu în „*Journal fraternel*.” Tallien își câștigă în curund renume, în arta scrierii și vorbirii el nu avuse magistrii mai mică, ca pre Marat și Danton.

La 21 Iunie 1791 se trezi Parisul fără de rege. Aceasta veste provocă cea mai mare indignare în popor. „Ce?” diceau omenii. „au plecat s'au dus pe ascuns? Ei vreau sigur, să se alieze cu dușmanii noștri și să se întoreă în fruntea armatelor inimice.” Aceasta plecare, în timpul nopții a fost într-un adevăr o

mare greșală. Curund după aceea se auzi: regele e arestat! De acum începând disparură considerațiile de raug, de nefericire, de virtuți personali, ba chiar și pietatea detorită femeii. Ludovic al XVI lea, fugise, el resignase la corona sa, spre aș mântui viața.

Monarchia nu mai era decât un nume, nobleța nimic alta decât o suvenire, și adunarea constituantă o umbră. În Frâncie domnea singur numai și numai opiniunea publică, aceasta regină a lumii.

Astfel sosi ziua de 10 August. Poporul pătrunse în Tuilerii, garda șviteriană fu măcelărită, regele fugi, căutând scăpare, în adunarea legislativă. Acum sunase ora cea mare: Regele își sa-

crifică tronul, adunarea legislativă își dă dimisia iar poporul sângele. La granițele Franciei însă stă inamicul. Intre acestea Tallien fu ales la comuna din Paris. În numele aceleia ceru el demolarea porților Saint-Denis și St. Martin, a arcurilor de triumf și a tuturor celorlalte simboluri ale despotismului. „În locul statuei lui Ludovic al XVI-lea, trêbue pusă aceea a libertății, țise Tallien. La 10 August apare din nou. La 31 August vorbi înaintea Adunării legislative, în numele comunei Paris. Monitorul îl arată ca pre oratorul deputățiunii. Cei ce l'au vedut în acea zi, au vedut în el un tribun al poporului.

(Va urma.)

Enea Pop Bota.

La mórtea lui Michail Kogălnicean.

*Din țara ta când ai plecat
Al României tată drag;
Suspiu la ceriuri s'a înălțat
Ș'un neam întreg a implorat
Drum bun părintelui pribeag!*

*Ați Tu ești mort... pe urma ta
Plâng munți și văi și neamuri plâng,
Ah! cum vom sci noi îngropa
Kogălnicene 'n grópa ta
Măririle ce ați se stâng!!*

*.... Țeranu 'n câmp cu plugul lui
Aude vestea, stă pe loc,
El face semn copilului
De lângă boi: „Vină săți spui!!”
— Și ochii lui înótă 'n foc:—*

*„Veți tu pământul ce brăzdăm,
„Copilul meu, — odată-a fost
„Menit ca vecinic se'l lucrăm
„Și lucrat gata se'l prestăm
„Străinului de adăpost. —*

*„Și dacă astăzi ne mândrim
„C'avem un nume pe pământ
„Ogor c'avem se plugărim
„Pământ avem dacă murim
„Nu ți cumperi locul de mormânt;*

*Planava duchul teu iubit
Preste popor Părinte bun,
Căci glas de ómeni s'a pornit
Din spre apus la răsărit
Și spus-au lumii hotărit...:
Că cei ca Tine-'n veci n'apun!!! —*

*„E cinstea lui copilul meu,
„Alui Michaii Kogălnicean
„Pre care astăzi Dumneșeu
„Ni l'a luat:.. În locul seú
„Cine- o fi tată la țeran!?!*

*„Cine - o iubi pre cel sărac
„Așa cum dânsul l'a iubit?
„Ah gândul nu pot se 'mi împac,
„Că el e mort... Ce se me fac
„Copilul meu?!.. el a murit!*

*Și laerămi curg părău pe plug
Și plâng bătrâni și plâng copii,
Căci omul, ce-a sfărmat un jug... ,*

Ađ zace 'ntins întrefăclii

*Pe unde sórele 'ncăldeșce
Numai un suflet de român,
Profundul doliu să lățeșce,
Tot ochiu-'n lacrămă luceșce
Și tótă flórea dă suspin.*

*Căci Tu esti mort!.. și 'n urma Ta
Dureri în lacrimi caldi se sting
Ah, cum te-om sci noi îngropa
Kogălnicene... Grópa Ta
Altar va fi eelor ce plâng!*

G. Simu.

Amintiri triste.

Memoriei doamnei C. N.

Eram abia trecut în gimnasiul superior, când în comuna mea natală P., a venit părintele N.

În ambițiunea mea de student, știind altmintrelea, că așa pretinde bunăcuviința, primul lucru la ce am fost reflectat, la auzul vestei îmbucurătoare a fost să mă felicitez pe noul meu părinte sufletesc. Și mă simțeam atât de fericit când eugetam că în vacanța voiu avea la cine merge, cu cine se-mi petrec fiind singur la scolarul satul meu, ba singur din jurul întreg.

Deja înainte îmi făceam fel și fel de planuri: ce voiu face la prima vizită, cum mă voiu purta, cum voiu fi primit în noua familie; pe toți mi-i închipuiam de nisece omeni de tot afabili, nobili și buni; îmi închipuiam ce bine voiu fi tractat ca oște nou, ce bine le va părea spunându-le câte o noutate din locurile de cari dinșii de mult s'au despărțit; aceste și alte asemenea îmi închipuiam înainte de a cunoșce respectabila familie a părintelui N.; aceste îmi erau — quasi — programul activității mele de peste vară. Mai resta numai ca să trecă cât mai îngrabă cele 2 luni, ce le mai aveam, ca să-mi pot realiza mărețele mele planuri, ce eu dor și nerăbdare așteptam.

Tote-mi erau întocmite, toate realizabile și pare că înainte simțeam fericire, vedându-mi reușita planurilor; numai una era, ce mă nelinșcea, n' mai un lucru îmi da de gândit: cum mă voiu purta față de fetița părintelui N., eu, care încă n'am eșit din casa părintească, eu a cărui inimă era neatinsă de influința așa dăsei civilizațiunii moderne?! aceste mă nelinșceau cu atât mai mult, cu cât eu în simplitatea și nevinovația mea mi-o închipuiam ca cine șei ce „Elena lui Paris“ din mitologia greacă, sau o altă ființă față de mine aprăpe suprapământescă; nu sciam că și ea tot atât de inocentă, tot atât de nevinovată ca și mine.

Una însă mă mângăia: ambițiunea de student în gimnasiul superior; cu asta — credeam în mine — voiu învinge, sum student în totă puterea cuvintului și apoi ce mai voiesce.

Momentul dorit sosi.

Era 30 Iunie... ultima zi a anului scolar — ziua judecării finale.

Pe când alții așteptau cu nerăbdare rezultatul clasificărilor, eu nepunând nici un pond pe aceea — căci dor nu înzadar mi-a dis d-l profesor D. că: „nu calculi fac pe om învățat — așteptam cu dor să trecă odată și asta și să plec cât mai iute acasă, unde mă chema un dor ascuns, un dor tainic.

Etă-mă în fine pe tren... Câteva ore de călătorie și voiu fi la locul dorit.

Deja pe drum îmi închipuiam și par'că aușiam, cum scumpa mea mamă primindu-mă cu dragostea-i îndatinată, va începe să-mi povestească despre noua familie, despre noii vecini, căci ședeam aprăpe de părintele N.; pare că o aușiam cum le descrie bună-tatea și nobleța ce-i caracterisază; mi se pare că acum îmi sună în urechi cuvintele ei dulci, prin cari îmi dă sfat, cum se mă port la casa și în familia noului părinte sufletesc și mai mare îmi era bucuria, când mă gândiam cum mi-a spune, cât au întreat de mine: cum mă port, când voiu veni acasă și altele.

O scumpă mamă! ce nobilă ești tu! cât de fericită ești tu chiar și între cele mai mari suferințe, când știi pe fii tei fericiti! Aici îmi vine în minte „Istoria unei mame“ a lui Andersen, în care se istorisesc cum o mamă nu s'a linșcit, până nu și-a aflat copilul răpit de morțe, trecând prin cele mai mari suferințe, sacrificându-și tot ce numai a avut, chiar și lumina ochilor, numai ca să-l afle și în urmă aflându-l și întreată fiind de modul cum a ajuns acolo, a respuns: „Sum mamă,“ aici însă — deși îi sta în voie să se aleagă — pentru fericirea fiului său, o sacrifică așa.

O dulce cuvint de mamă! cine te pôte pretui? cine ar putea spune cât conșii și esprimi tu cuvint sfânt? Nime căci organul vorbirii e eu mult mai slab decât ea să pôte face așa ceva: numai aceea inimă dacă ar putea vorbi — ar putea spune doră, care a fost aprinsă de focul teu sacru — de dragostea ta, ér apoi cruda sorte o-a despoiat de acesta; numai aceea ar fi în stare să te pretuiască.

În fine etă-mă ajuns la locul dorit, etă-mă în mijlocul iubitorilor mei!...

În mijlocul fericirii mele gândul îmi sbura la a treia casă; un dor ascuns mă atrăgea, îmi șoptea șopte neînțelese.

Era Joi... în ziua aceea nu puteam merge, obosit fiind de călătorie; Vineri? îmi spuse cineva că nu-i iertat a face visite și apoi eu mă țineam strict de spusele celor mai mari. Remănea deci Sâmbătă ca termin pentru visita mea, când pregătindu-mă ce să fac, cum să mă port, ce să vorbesc etc. îmi iau inima în dinți mă duc.

Cât de mare mi-a fost bucuria când deja la primul moment ved că planul meu reușese pre neașteptate, întocmai precum îmi închipuiam eu; și într'adever! cum se și putea altmintrelea? Familia venerabilului părinte N. la prima vedere mi-a impus prin gingășia, nobleța și afabilitatea sa; între împrejurări modeste cum

de regulă sunt preoții noștri — dar cultă, nobilă și vrednică de cel mai profund respect.

Primele momente petrecute în acesta familie îmi vor rămănea pururea neșterse în anelele vieții mele; atâta nobleță, atâta bună-tate în vorbele lor, atâta gingășie în modul lor de gustare.

În curând mi-a dispărut și nelinșcea ce mi-o căusa fetița abia de 12—13 ani a părintelui N.; vorbele dulci, purtarea-i afabilă și manierele-i fine mi-au dat să înțeleg, că nu e precum mi-o închipuiam eu; în scurt am devenit prietină.

Din momentul acela m'am făcut oște de casă — ba pot dice — membru nedespărțit a familiei părintelui N.

Visul meu era întrupat în realitate, dorințele mele împlinite, eram atât de fericit atunci.

Când mama vedea că lipses de acasă, scia că-s la părintele și era liniștită.

(Va urma).

Cinel.

Esclentă poleitură pentru hamuri.

Un om de specialitate publică în „*Deutsche Satlerzeitung*” o poleitură foarte esclentă pentru hamuri, șele de călărit etc. Poleitura [wichse] se pregătește în modul următor:

Mai întâi facem o leșie după cum urmează:

În o oală de lut topim 250 gr. Potasiu în 1 litru apă, curată și o punem la foc să fearbă.

În același timp luăm 60 gr. var nestins, îl stângem până capătă o consistență cam groasă, [breig] și apoi o turnăm în soluținea de potasiu; o punem ear la foc și mestecând mereu o mai lăsăm să fearbă 10 minute; apoi o luăm dela foc și o punem să steie, până varul să așadă pe fund. După ce sa așeđat bine turnăm fluiditatea ce a rămas de-asupra, cu băgare de seamă și o filtrăm prin hârtie de filtrat pusă în un toleeriu în o sticlă, unde leșia astfel pregătită

o putem păstra timp îndelungat numai trebuie totdeauna bine astupată.

O oală de 2 ½ litre o umplem acum jumătate cu leșie de aceasta, o punem la foc și când începe a ferbe punem 5—600 gr. ceară curată de stup, mestecând mereu. Dacă e lipsă mai adaugem din leșie până când ceara s'a topit totă. Dar totdeauna e mai bine a pune leșie mai puțină, decât prea multă. Un semn bun că am nimerit bine poleitura. Dacă are gust sărat atunci pasta nu e bună și trebuie să mai aducem ceară până când gustul sărat dispăre cu totul atunci poleitura e bună și o putem turna în șcătula de lemn sau plev, după ce au mai lăsat-o puțin la foc să se mai îngroșe.

Aceasta poleitură conservă pielea în modul cel mai esclent, îi dă lustru frumos și nu se ea pe haine dacă hamurile sau preste tot pielea lustruită cu ea e espusă la ploaie.

DE ALE POPORULUI.

„Vremea.”

— Snová —

Bătrânii nu începău elisa mai înainte de ce iar veni vremea și vremea începutului clisei nu sosea până în săptămâna albă, mai cu samă celor cu elisa scurtă și îngustă.

Tăieșe și el pe Crăciun un porcui și-și spânzurase elisuța în pod, uitându-se la ea că la sóre și făcea cum putea de rindul unsórei, ca se n'o începă până-i va veni vremea, că veđi, cu atăta ținea mai îndelugat. Era adecă om cu minte și cruțător. Muierea lui, pe lângă că era locomósă și nu prea cruțătoare, mai era și îmburdată cu légănul și póte și mamă-sa ia tors pe mólele capului; decí intruna sta de bărbat se începă odată elisa, că nu are cu ce găti mâncările cum se cade, ci iată numai le arată unsórea dar nu le unge. Inse nu și nu, până ce-i vine vremea. Fiind că D-đeu așa a lăsat muerea: ca se fie plecată bărbatului — de voe de nevoe și ea trebuie se asculte de bărbatu-său și se aștepte sosirea vremii, pe care ea n'o cunoscea, nicí scia sosirea ei, că diua orí nóptea are se sosescă.

Unui țigan de undeva, nu sciu de unde, dar sciu că n'o fi venit prea de departe, îi venise la cunoscință tot-tot, cum adecă sta tréba la asta casă și între cei doi nepotriviți și pândind ocașiunea și aflând că bărbatul e dus de acasă de erí și n'o se vină până mâne: se curăți bine, se îmbracă tot în alb și cu

diferite pisticături, având straița la umăr întră și dând binețe adause:

— Bărbatu tēu sciu că s'a dus erí și nu vine până mâni; dar și fără el pot face tréba, bine că ești tu aci, că sciu că mă ascepti cu dor, nu-i așa?

— Da cine ești d-ta? întrebă muierea.

— Dar nu mă cunoscí?

— Đeu, nu!

— Eu sunt „vremea” pe care tu mă aștepti de mult și cu dor, fireai sănătósă se-ți pot veni cât la mai mulți aní! Am venit drăguță se încep elisa ceea.

— O, țină-te D-đeu cu pace! da de ce n'ai venit mai de mult? că đeu...

— E, fătul-meu! La multe clise am eu se merg încă de acuma; apoi se veđi la câte am fost până acuma și veđi, până vine rindul nu poți, scii bine.

— Da, da. Na aci țuțitul...

— Gata am venit eu. Podul casei sciu că-i deschis.

— Deschis, dute și începe elisa.

— Țiganul se luă pe scară în sus, împărți elisa frățește, o icui în straiță și hai! Pe când țiganul scoborea, muerea, stăpâna că-

sei, cu cuțitul în mână urca lăsându-i gura apă de dor de clisă. Ajungând ea la clisă; și vedând ce începătură mare facuse „vremea“ în ea exclamă: Ei, vreme, vremea, de ce te-a adus patele la ușa mea, îi părea reu după clisă: dar se mângăie în credința, că bărbatul său ia fi spus „vremii“ cum se începă clisa și pôte vor fi prietini buni; deci sfârtică și ea o halcă și o fripsă, apoi dăi gură soră Barbură!

Când ia sosit bărbatul acasă, ea îi spuse cu bucurie, că a

venit „vremea“ și a început clisa; dar adause cam oftând, că a făcut prea mare începătură. După ce se convinse bărbatul despre totă treba, exclamă:

Nu da post
Celui prost,
Că postesce
Cât trăiesce!

G. Bodnariu.

Cimilituri.

— de Teodor A. Bogdan, învățător în Bistrița. —

Hinta 'n sus, hinta în jos
Că din necaz des te-am scos.

(Cumpăna.)

Am o vacă frumoșea
Când la apă merg cu ea,
O prind de coddă
Că-i cam nărodă.

(Cofa.)

Am un băețuș
Cu doi creșterăș
Dacă oi dicta
Tôte le-oiu vedea.

(Lumina.)

Ce de tin' se freacă
Și-nu'î prindî nici odată.?

(Vântu.)

Am pui o grămadă
C'o cloșcă în livadă
Sara se arată.

(Luna și stelele.)

Am o vacă cam târcată,
Dimineața-o duc sătulă
Sara întorcând e ruptură.

(Straița.)

Sum o scândură văpsită
Și toți în mine se uită.

(Cartea.)

Intr'on vas
Plin cu vinars
Stă și vinul bētrinoc
Nu se mestecă de loc.

(Oul.)

Me dusei în poeniță
Găsiî cuib de prepeliță,
Luăi nouă dintre ouē
Mai lăsăi încă vre-o două
Prepelița se mai ouē.

(Crumpenele.)

Ce-i lung și împenat
Cu unghiî de sgăriat
La Sângeorz prea căutat.

(Rugul.)

Patru merg
Când vreau alerg.
Patru pōrtă lâna 'n stână
Patru stau
Lapte ne dau.

[Oia.]

Am o găscă grasă
De-o răstorni se varsă.

[Glaja.]

Am o curte încălđită
În ea stau tot vaci pārlite.

(Pânea în cuptor.)

Indulgeala bărbatului,

O nevastă ce-și lăsară
Bărbatul bun și plecară
Cu ibovnicu'n alt sat,
Ēr se întōrse la bărbat
Și 'n genunchi mai l'a rugat:
— „Iartă-mă, đise, bărbate,
Averei de bine parte! . . .
Dacă vrei bucăți mă taie
Că-s vrednică de-o bătae;
Dar se aud din gura ta
Că mă ierți! Ēr de cumva

Numai ceva țî-oiu greși
Mă poți chiar și omori,
Se nu-mi faci bărbate alta!

El și-a ascultat nevasta
Și-i đise: — „Eu te-am iertat
Ca te-ai dus și m'ai lăsat,
Înse nici la mōrtea mea
Se te iert nu voiu putea
Pentru că te-ai întors iară!
Și-o dădu pe ușă afară.

I. Enea Encescu,

Cronica.

† **Prepositul Stefan Moldovan.** În momentul punerii sub presă a fôei noastre primim un anunț funebru din Lugoj prin care ni-se împărtășește trista veste că: veteranul și binemeritul preposit Stefan Moldovan a răposat.

Nuntă românească în Gratz. Ni-se scrie din Gratz, că la cununia dsoarei Eugenia Mathey cu dl A. de Șostarić, întâmplată acolo la 27 luna trecută, a luat parte întreaga tinerime română universitară aflătoare în Gratz, și multă lume străină. Cununia s'a săvârșit în biserica evanghelică, dar' prin preotul român militar, dl Pavel Boldea, care a venit anume spre acest scop dela Viena la Gratz, pentru-că dorința nestrămutată a miresei a mamei ei, d-na Alexandrina Mathey-era, să fie românească nunta. Părintele Boldea a adresat, după terminarea actului cununiei o frumoasă cuvântare românească miresei, pe care a continuat-o apoi în limba germană la adresa mirelui. Vorbirea dlui Boldea a făcut bună impresiune asupra publicului asistent, ales asupra străinilor, cari nu ne prea cunosc decât din „grațiositățile“ răspândite în lume asupra noastră din partea gazetarilor maghiari. [Tribuna.]

Desvoltarea puternică a Rusiei. O fôie rusescă dă amănunte despre felul în care se desvôltă Rusia în totă puterea ei. Iată câteva din aceste date:

Ađi în Rusia sunt deja atâtea societăți industriale, că numai capitalele lor trec peste 2 miliarde de ruble (2000 de milioane ruble, sau 20 de mi de milioane florenți!). În anul trecut s'au înființat din nou 57 societăți pe acți, cu capitaluri străine, laolaltă 237 milioane ruble.

Producția fabricilor rusești se urcă deja la 4 și 1/2 miliarde ruble pe an, adecă în preț de ațata produc ele lucruri de fabrică.

Școalele comerciale erau, până acum trei ani, abia 10 în Rusia. Êr în cei din urmă 3 ani ele s'au înmulțit dela 10 la 115.

Tôte sunt semne că în Rusia se lucră din greu, că atât comerțul cât și industria se fie ridicate în mersul cel mai repede. Căci temelul ia totă înălțarea unei națiuni, este întărirea bunei stări materiale, în care puternică parte are negoțul și industria.

Alcoolismul în Rusia. Nicăiri efectele beției nu sunt mai grozave ca în marele imperiu de Nord. Acolo beția a ajuns adevărată cangrenă socială. Alcoolismul este produs în Rusia nu atât din cauza cantității de alcool, ce se absorb, cât din cauza proștei calități a beuturilor.

Șpirțul acolo nu este decât de 90° pe când la noi este de 96° și lipsit dn impurități, nu cum este cel rusesc.

În Rusia mor în fie care an peste 5000 înși din cauza beției. După calculul profesorului de psihiatrie Merjeevsky, în Rusia numărul sdruncinaților sufletesce, din cauza beției, atinge colosala cifră de 42 la sută din numărul total al nebunilor. Din 300 copii isbiți de epilepsie, 145 au fost născuți din părinți alcoolici. De aceea se fac în Rusia tôte sforțările posibile pentru combaterea marelui rău.

Comitetul central al asoțiațiunei pentru lit. și cult. poporului român ne trimite spre publicare următorul

Concurs:

Dela „Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român conform concludului Nr. 236 din 25 Octobrie a. e. cu începutul anului școlar 1900—1901 este de conferit.

Un *stipendiu de 120 coroane* pe an din fundațiunea „I. Roman“, destinat pentru studenți de gimnasiu ori școale reale.

Cererile pentru acest stipendiu să se înainteze comitetului al Asociațiunii în Sibiu (Strada Morii nr 8) până la 20 Novembre a. e. provădute cu următoarele documente:

a) atestat de botez;

b) testimoniu școlar pe anul 1900—1901;

c) atestat de paupertate.

Cererile întrate după termin nu se vor considera.

Din ședința comitetului central al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român“, ținută în Sibiu la 25 Octobrie 1900

Dr. I. Luceanu,
vice-președinte.

Dr. Beu,
secr. II.

Gâcitură de șach.

de: Theod. A. Bogdan învțător.

		să	trăesc;											
		până	môrtei											
n	tren	să	pribe-	Singur	Du									
	gesc!	ccasul	mă	sêngur										
		s'apuc.	fost											
		zăresc	scrisul	o	înapoi									
	vede	ajunge	Dru-	N'o	Mi-a	duc;								
	nimeni	mine	rută	plângă	Să	Mi-ar	privire	pe	plîn-	„*Nu				
După	să	mă	e	pleacă	„Adio“	plân-	mă	încă	să-mi	Și	ea			
Să	nu	fluc-	Să	lung	că	Trenul	scrii.“	gând.	când	ge	uita			

Bibliografie.

Cel mai potrivit cadou pentru tinerimea de ambe sexele este broșura „Cum se fotografăm“ de dl I. N. Pop ce a apărut în editura „Revistei Ilustrate“ și se vinde la librăria Ciurcu în Brașov și la redecțiunea acestei foi cu prețul de numai 1 corônă.

În introducerea autorul dice: „Ađi când lumea este năpădită de tot felul de arte, sporturi: când progresăm la fie care, paș și pre fie care și vedem lucrări nouă, invențiuni mai ingenioase, nu va fi chiar rău, dacă ne vom nisui și noi a ține paș cu lumea din afară, arătând lumii ceea-ce putem și ceea-ce șcim și pre aceste terene, ca să se convingă că nu numai literatura lirică, dramatică, științifică a ajuns la noi în flôre, ci noi nu suntem streini nici de ceea-ce — după esprimarea falsă francesă — e modern.

Sunt mulți, o șciu din propria esepierintă, cari bucuroși s'ar fi ocupat cu arta de a „fotografa“ („posa“) dacă nu i-ar fi în fricat aceea idee falsă, că a fotografa este posibil numai aceluia, care este desemnător escelent. Trebuie se mărturisesc că această părere este aprôpe generală, dar ea este cu totul greșită, pentru că cineva se pôtă deveni un amator al artei frumoșe fotografia, nu are lipsă de cunoștință de desemn, ci îi trebuie prima linie voință, apoi puțin gust estetic și un aparat fotografic: Celelalte, se fac de sine „cum dice povestea.“

O Recomândăm ca cel mai potrivit cadou de crăciun și anul nou, pentru tinerimea de ambe sexele.

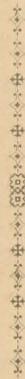
Restanțierii sunt recercați din nou, ca se ne trimită fără amânare costul abonamentului căci la din contră vom fi necesitați de a-le sista trimiteria foii.

PRIMA TIPOGRAFIA ROMÂNEASCĂ
IN
NORD-OSTUL TRANSILVANIEI.

Comandele se execută prompt și cu acuratețea.

Prin această fac cunoscut onoratului public, cumcă am înființat în Șoimuș (comitatul Bistrița-Năsăud) *un stabiliment tipografic* provădut cu cele mai bune *mijloce tehnice*, aranjat după stilul cel mai nou, cu literile cele mai moderne, unde se primesc spre executare :

Tipărituri de bancă,
BILETE DE VISITĂ
Cărți și broșuri,
Foi periodice,
Bilete de logodnă,
Invitări la nuntă,
ANUNȚURI,

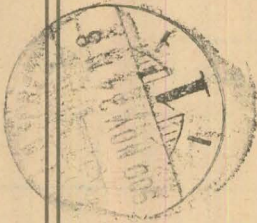

Registre,
BILANȚURI,
Compturi,
PREȚURI-CURENTE
Cuverte,
Bilete de inmormântare,
CIRCULARE.

Cu cele mai moderate prețuri.

Tipografia BACIU, Șoimuș.

Prețurile sunt foarte moderate.

Tipografia BACIU în Șoimuș
(Sajó-Solymos u. p. Nagy-Sajó).

La administrațiunea foiei

„Revista Ilustrată“
în Șoimuș, u. p. Nagy-Sajó
se află de vânzare :

Cum să fotografăm? — — — — —	cor.	1.—
Oglinda inimei poesii de G. Bugnariu —	„	—50
„Revista Ilustrată“ pe anul 1898 ediția de salon — — — — —	„	10.—
„Revista Ilustrată“ pe anul 1898 ediția porală — — — — —	„	5.—
„Revista Ilustrată“ pe anul 1898 semes- trul I, elegant compactată — — —	„	3.—

Portretul metropolitului Șuluțiu pe carton de luc — — — — —	cor.	—40
Portretul lui George Barițiu pe car- ton de luc — — — — —	„	—20
Castelul Peleş tablou pe hârtie de luc	„	—30
Novele și schițe de I. P. Reteganul —	„	—70

Toți acei, cari comandă **tóte opurile de mai sus de-odată**, capătă un scădemânt dela prețul indicat.

Administrațiunea.